

Strategian käsittely Helsingin Mikaelin seurakunnassa

Helsingin Mikaelin seurakunnan seurakuntaneuvosto
09.10.2023 § 108
300/04.00.00/2023

Esittelijä Kirkkoherra, Helsingin Mikaelin seurakunta Pakarinen Jukka

Päätösehdotus

Seurakuntaneuvosto antaa oman lausuntonsa pyydettyihin kysymyksiin

1. Mitkä ovat 1–3 keskeisintä asiaa, jotka vaikuttavat kaikkien Helsingin seurakuntien tulevaisuuteen?
2. Miksi juuri nämä asiat ovat mielestänne keskeisimmät?

Lisäksi seurakuntaneuvosto voi halutessaan pohtia, millaisin toimenpitein valittuihin asioihin olisi mahdollista vaikuttaa.

Päätös

Seurakuntaneuvoston valmistelutyöryhmä koostaa lausunnon työskentelystä kirjatun materiaalin pohjalta.

Selostus

Eeva Salonen Helsingin seurakuntayhtymästä on kokouksessa esittelemässä strategiaa. Hänen esittelynsä jälkeen seurakuntaneuvosto käy aiheesta keskustelun, jonka jälkeen päätämme vastausten antamisesta kyselyyn.

Vastaukset tulee olla annettuna webropol-järjestelmään viimeistään 20.10.2023.

Yhteisen kirkkoneuvoston esittely

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti kokouksessaan 15.6.2023 §57 Kirkko Helsingissä strategiaprosessista, joka toteutetaan dialogissa Suomen ev.-lut. kirkon ja seurakuntien omien strategioiden ja strategiaprosessien kanssa. Yhteinen Kirkko Helsingissä -strategia koskee sekä seurakuntia että yhteisiä palveluita. Dialogin tavoitteena on tarjota työntekijöille ja luottamushenkilöille mahdollisuuksia kommentoida strategian sisältöjä ja hyödyntää omaa asiantuntemustaan strategian työstämisessä.

Toimintaympäristöanalyysi ja skenaariomateriaali taustatietoina

Tausta-aineistoksi seurakuntaneuvostojen strategiakeskustelulle toimitetaan toimintaympäristöanalyysi sekä skenaariomateriaali. Yhteinen kirkkoneuvosto käsitteli toimintaympäristöanalyysin kokouksessaan 17.8. ja palautetta oli mahdollista antaa kokouksen jälkeen. Palautteen pohjalta tarkennettu toimintaympäristöanalyysi sekä sen tiivistelmä ovat liitteenä, tiivistelmä ruotsiksi julkaistaan niin pian kuin mahdollista. Skenaariomateriaali on käsitelty yhteisen kirkkoneuvoston seminaarissa 1.-3.9. ja työstetty seurakuntaneuvostoille lähetettävään muotoon palautekierroksen jälkeen.

Toimintaympäristöanalyysi pohjautuu ajankohtaiseen yhteiskunnalliseen tietoon, monipuoliseen tilastotietoon sekä erilaisiin kirkosta ja uskonnollisuudesta tehtyihin tutkimuksiin ja selvityksiin. Analyysissä on huomioitu kesän aikana Howspace-työskentelytilan kautta luottamushenkilöiltä, kirkkoherroilta ja yhtymän johdolta saadut kommentit ja yhteisen kirkkoneuvoston antama palaute. Tarkennetun analyysin ovat laatineet projektipäällikkö Riikka Mylly ja strategiakonsultti Lasse Mäki yhteistyössä muiden asiantuntijoiden kanssa. Analyysistä ei tehdä Helsingin seurakuntayhtymän yhteisessä strategiaprosessissa varsinaista lopullista päätöstä. Tilannekuva on kuitenkin jatkuvasti muuttuva.

Tulevaisuusskenaario on ”tapahtumien tai prosessien ketju, jossa maailman, kansakunnan tai järjestelmän nykytila kehittyy joksikin tulevaisuudentilaksi”. Skenaariossa esitetään looginen tapahtumien ketju, jonka tarkoituksena on osoittaa kuinka tapahtumat juontuvat toisistaan vaihe vaiheelta nykytilasta lähtien. Skenaariot pyrkivät antamaan vastauksen kahteen peruskysymykseen, eli siihen kuinka jokin oletettu tulevaisuuden tila kehittyy askel askelelta, ja siihen, millaisia vaihtoehtoja jokaisessa päätöksenteon hetkessä on tämän kehityskulun muuttamiseksi, vakiinnuttamiseksi tai pysäyttämiseksi. Skenaariot ovat siten oletuksiin perustuvia, toisiaan seuraavien tapahtumien kuvauksia, jotka on laadittu sen vuoksi, että voitaisiin kiinnittää huomiota syy-yhteydellisiin prosesseihin ja päätöksentekohetkiin.

Skenaariomenetelmällä on luotu loogisesti etenevä tapahtumasarja, jonka tarkoituksena on näyttää, miten plaanaava, navigoiva, ajelehtiva ja uppa tulevaisuudentila kehittyy nykytilasta. Skenaariomateriaalissa on huomioitu syksyn aikana yhteisen kirkkoneuvoston työskentely sekä luottamushenkilöiltä, kirkkoherroilta ja yhtymän johdolta saadut kommentit.

Strategia on suunnitelman menestymisestä tulevaisuudessa

Kirkko Helsingissä -strategia auttaa meitä huomaamaan missä olemme ja mihin meidän itseasiassa pitää pyrkiä. Strategia on ylipäätään suunnitelma menestymisestä tulevaisuudessa. Siihen päästäkseen on tehtävä rohkeita valintoja ja raivattava tilaa uudelle.

Strategia on olemassa, jotta voidaan vastata kysymykseen, mikä on meille paras tapa menestyä tulevaisuudessa? Siis sopivin strategia, joka on meidän näköisemme, meitä muista erilaistava. Varmimmin ja varmasti parhaiten me onnistumme niissä jutuissa, joihin me itse uskomme ja jota varten me olemme kristittyjen yhteisö tässä kaupungissa.

Menestystä mitataan kovin eri tavalla ja se myös ymmärretään kovin eritavalla. Tässä on kysymys siitä millaiseksi me kirkon olemuksen ymmärrämme. ”Menkää ja tehkää”, kaste- ja lähetyskäskyssä Jeesus antaa meille selkeän strategisen tavoitteen. Mitä tämän tavoitteen menestykseksi on tässä ajassa tehtävä tavoitellaksemme sitä kristittyinä yhteisönä?

Tämän vuoksi strategiaprosessissa on yhdessä etsitty määritettävä, mitä menestys meille kirkkona voisi tarkoittaa? Tästä on kysytty palautetta henkilöstöltä ja luottamushenkilöiltä erillisessä kyselyssä, yhteinen kirkkovaltuusto kävi elokuun iltakoulussaan tästä keskustelun sekä yhteinen kirkkoneuvosto on strategiaseminaarissa työstänyt tätä.

Lopulta tässä on tarkoitus löytää tulevaisuuden teemakokonaisuuksia, joita strategian valinnat vaiheessa tarvitaan päättääksemme 1-5 yhteistä Kirkko Helsingissä -strategian tavoitetta.

Seurakuntaneuvostojen ja työntekijöiden osallistumistavat

Osallistumistapojen suunnittelussa on otettu huomioon toiveet työntekijöiden osallistumisen keveydestä ja joustavuudesta sekä seurakuntaneuvoston osallistumisen ajoittumisesta lokakuulle. Seurakunta voi toteuttaa osallistumisensa toivomallaan tavalla: seurakunnan itsensä vetämänä, yhteisten palveluiden tuella tai yhteisten palveluiden vetämänä.

Seurakuntaneuvostojen osallistumistapa on rakennettu luottamushenkilöiltä saatujen toiveiden ja näkökulmien pohjalta. Osallistumistapa on seurakuntaneuvostojen kokouksessa käytävä keskustelu, jonka tulokset raportoidaan yhteiselle kirkkoneuvostolle. Raportointia varten on käytössä yhteinen pohja vastauksille Webropol-kyselynä. Käsittelytapa on näin perinteistä lausuntokierrosta kevyempi.

Seurakuntaneuvostoille lähetettävä kutsu osallistua on liitteenä. Se on käsitelty 4.9. seurakuntaneuvostojen varapuheenjohtajien kokouksessa sekä 5.9. kirkkoherrainkokouksessa. Näistä kokouksista saadun palautteen pohjalta muokattu ehdotus toimitetaan seurakuntiin 14.9. yhteisen kirkkoneuvoston kokouksen jälkeen.

Työntekijöiden osallistumiseen on vaihtoehtoisia välineitä, mm. pienet verkkokyselyt, työntekijäkokouksen keskustelu sekä strategiapeli Topaasian käyttö. Topaasia on digitaalinen helppokäyttöinen keskustelua tukeva strategista keskustelua tukeva peli, jonka käyttöön tarvitaan kullekin osallistujalle oma älykännykkä ja pelinvetäjälle tietokone sekä näyttö. Työntekijöiden osallistumisen tapoja on käsitelty kirkkoherrainkokouksessa 5.9. ja yhteisten palveluiden päällikkökokouksessa 6.9.

Myös sekä yhteisten palveluiden osastojen että seurakuntien työntekijäkokouksille on valmisteltu kutsu osallistua strategiasta käytävään keskusteluun ja kertoa näkökulmia keskeisistä asioista, joihin kaikkien Helsingin seurakuntien on jatkossa tärkeä kiinnittää huomiota. Kirkkoherra tai yhteisten palveluiden osaston johtaja päättää, missä laajuudessa hän osallistaa työntekijöitä tähän keskusteluun. Kutsu osallistua on liitteenä.

Pyrkimyksenä strategiaprosessissa on jatkuvan dialogin eli vuoropuhelun mahdollistaminen. Jatkuvasta viestinnästä pidetään huolta mm. erilaisten uutiskirjeiden, infojen ja sisäisen uutisoinnin välityksellä. Välineinä käytetään olemassa olevia organisaation käyttämiä toimintatapoja, esimerkiksi johdon infot, johtajan kirje, uutiskirjeet, Sinfo ja luottamushenkilöiden Teams ja henkilöstölle suunnatut Tilannehuonetiistait. Strategiamateriaaleja toimitetaan työntekijöiden ja luottamushenkilöiden tutustuttavaksi heti niiden valmistuttua intranet Sinfon ja luottamushenkilöiden Teams-kanavan välityksellä, joissa kummassakin on Kirkko Helsingissä -strategiasivusto.

Lapsivaikutusten arviointi

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.